

ОНТОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ

Н. В. Вараксіна, науковий співробітник сектору ІКТ і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

О. А. Шило, науковий співробітник сектору ІКТ і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Упродовж звітнього періоду розпочато дослідження питання використання онтології в бібліотечній галузі як засіб інтеграції електронних ресурсів. Зазначено, що у великих за обсягом інформаційних ресурсах неможливо швидко знайти потрібну інформацію шляхом перегляду всіх наявних документів, тому потрібна бібліографічна інформація (інформація про документи) для їх ідентифікації та використання. Процес бібліографування передбачає подання інформації у стислому, «згорнутому» вигляді, а поділ на групи за певними ознаками дає можливість переглядати відомості про документи, що увійшли до цієї групи. Саме за таким принципом будуються різні інформаційно-пошукові системи – бібліотечні й бібліографічні каталоги, картотеки, бібліографічні покажчики автоматизовані банки бібліографічних даних тощо.

Розглянуто терміносистему наукового (аналітико-синтетичного) опрацювання документів, зокрема понять «згортання інформації» та «індексування», що дає змогу розкрити зміст документа і на основі цього зарахувати його до певної групи, класу. Зазначено, що індексування документів здійснюється на основі певних інформаційно-пошукових мов, які призначені для передавання змісту і формальних ознак документів, наприклад мовою предметних рубрик. Визначення предметної рубрики для документа відповідно до його змісту називається «предметизацією». Досліджено напрями предметизації інформаційних ресурсів: предметизація документів про окремі науки, наукові дисципліни, напрями тощо; предметизація документів про установи, організації та предметизація персоналій.

Визначено, що оперативне опрацювання інформації потребує використання сучасних моделей представлення та інтеграції інформаційних ресурсів. Для розміщення інформації в базах знань необхідна систематизація галузевої інформації у межах певного розділу певного знаннєвого апарату. Онтології як складник сучасних інформаційних технологій здатні точно й ефективно описувати семантику даних для певної предметної області. Вони уможливають здійснення автоматизованого опрацювання семантики інформації з метою її ефективного використання. Завдяки онтології розв'язується проблема несумісності й суперечності понять. Як вважають науковці, представником певної онтології може бути бібліографічна база даних з її змістовим наповненням та механізмами співвідношення понять.

Отже, представлення бібліографічної інформації засобами концептуальних моделей подання знань є перспективним напрямом організації інформації.